

Universitätsbibliothek Paderborn

Cvrsvs Theologici ...

Ea Brevitate Conscriptus, Qvam Tot Tantarvmqve Rervm Amplitudo Et
Varietas Patitvr ...

Quas Secunda Secundæ Et Tertia Pars Divi Thomæ Complectitvr -
Qvæstiones Insvper Ad Mores, & praxim spectantes, maximè circa
Sacramenta, accuratè declarantur

Carleton, Thomas Compton

Leodii, 1664

Sectio I. De iis quæ ad Christi voluntatem pertinent.

urn:nbn:de:hbz:466:1-13826

Christus, seu hic homo incepit esse, non nisi convenit inter Patres.

incepit esse, dicit S. Fulgentius lib. de Incarnatione cap. 10. Verbum incepit esse Christus, Verbum tamen mansit æternum, & caro in ipso sumpsit initium: ex quo constat quoad rei veritatem quid teneri in hac re possit, simpliciter tamen neganda est hæc propositio absolute prolata, quia tunc solum dicitur aliquid simpliciter incipere esse, quando præcipuum suum esse acquirit. Unde vera est hæc propositio, *Deus factus est homo*, hæc è contra habetur falsa, *Homo factus est Deus*, quia supponit, ex modo significandi hunc hominem prius fuisse, quam fuit Deus.

VII. Christo, nec per communicationem idiomatum vera unquam contradictoria possunt competere.

Hinc solum noto, quia opposita & contradictoria prædicata de Christo ratione hujus mysterii enunciantur, vera tamen contradictoria non posse, nec per communicationem idiomatum ipsi competere; nunquam enim idem affirmatur & negatur de eodem secundum idem: unde quia

hæc est vera *Christus fuit ab æterno*, contradictoria est falsa, *Christus non fuit ab æterno*, si autem intelligatur reduplicative de Christo secundum humanitatem, est vera, ut diximus, quia humanitas non fuit ab æterno. Hæc notanda sunt circa modum loquendi in hoc mysterio, qua in re nunquam nimis cauti esse possumus, nam ut ex sancto Hieronymo refert S. Thomas quest. 16. art. 8. Corp. *Ex verbis inordinate prolatis incurritur hæresis.*

Quoad unitatem Christi, de qua S. Thomas quest. 17. dicendum, simpliciter in Christo dari unum esse, non tamen omnino simplex, sed per unionem substantialem naturæ humanæ cum personâ Verbi. Quomodo autem humanitas Christi non existat per existentiam Verbi, ostensum est supra, Disputatione quadragesimâ nonâ, sectione primâ.

VIII. Quo pacto, Christus fuit unus.

DISPUTATIO QUINQUAGESIMA SEPTIMA.

De voluntate & merito Christi.

SECTIO PRIMA.

De iis qua ad Christi voluntatem pertinent.

I. Sicut in Christo duas voluntates.

PRIMUM, quod circa voluntatem Christi inquit sanctus Thomas, est an in Christo fuerint duæ voluntates. Hac in re Apolliparis, qui negabat in Christo esse animam rationalem, negabat consequenter voluntatem in eo creatam. Monothelita obsecrari loquebantur, ipsorum tamen hæresis in hoc sita erat, vel quod concessâ naturâ humanâ in Christo negarent in eo voluntatem, vel quod omnem illius tollerent operationem.

II. Fide certum est duas in Christo fuisse voluntates.

Dicendum nihilominus in Christo duas fuisse voluntates, humanam & divinam, seu duas naturas, ad operandum proportionato sibi modo expeditas. Conclusio est de Fide, & definita in 6. ac 7. Synodo: Item Luca 22. ait Christus; *Non mea voluntas sed tua fiat*; & alibi: *Descendi de caelo, non ut faciam voluntatem meam, sed voluntatem ejus qui misit me.* Ratio est, quia voluntas & proprietates sequuntur naturam, non Personam, quare in divinis, licet sint tres Personæ, una tantum est voluntas; ergo è contra cum in Christo sint duæ naturæ, quamvis una tantum sit Persona, erunt in eo duæ voluntates. Quod etiam fuerit voluntas humana in Christo, probatur, venit enim ut per merita sua nos a peccato eriperet, mereri autem nisi per voluntatem creatam non potuit. Quod etiam habuerit voluntatem, non solum quoad potentiam proximè expeditam, sed

Voluntas naturam, non personam sequitur.

etiam quoad actum & exercitium, probatur, Meruit nobis Christus reconciliationem cum Deo, nosque verè redemit, factus obediens usque ad mortem, quod sine actibus humanæ voluntatis fieri nullo modo potuit. Nec obedientiam tantum, sed omnium etiam aliarum virtutum operationes elicit, iis exceptis quæ peculiarem cum ipso repugnantiam involvunt.

Vera etiam tristitia in anima Christi fuit, tum in horto, tum præcipue in cruce, quam expressit illis verbis, *Deus meus, Deus meus ut quid dereliquisti me.* Quo pacto verò stare hæc poterit cum gaudio beatifico, gravis multis Theologis visa est difficultas. Cano ut hoc fieret, dicit Christum impedivisse per intervalla gaudium beatificum, ut locum daret tristitiæ: quam tamen sententiam rejicit Suarez ut omnibus Theologis contrariam; & probatur ex loco illo Canticum, c. 3. *Egredimini filie Sion, & videte Regem Salomonem in diademate quo coronavit illum mater sua in die desponsationis illius, & in die lætitiæ cordis ejus:* quem locum de spineâ coronâ, & de die passionis intelligunt S. Gregorius Nissenus, Sanctus Bernardus, S. Thomas, & alii, qui diem passionis fuisse Christo verè diem lætitiæ affirmant.

III. Vera in Christi anima fuit tristitia.

Christus gaudium beatificum nunquam impedivit.

Deinde, si hæc ratio Cæsi quidquam probet, probaret Christum per magnum vitæ spatium fuisse gaudio beatifico orbatum, cum totâ penè vitâ tristitiam senserit Christus ob hominum peccata. Præterea eodem modo asserere quis posset Christum non fuisse perfectè beatum quoad animam, sed ad aliquod etiam tempus intermisisse visionem beatificam, ut plus pateretur, cum

IV. Varia incommoda ex sententiâ Cæsi dicitur Christum per intervalla intermisisse gaudium beatificum.

cum gaudium illud non sit minus ex naturâ suâ perpetuum, quàm visio.

Dicendum itaque: Etsi assensus & dissensus, amor & odium, gaudium & tristitia circa idem non possint esse simul in eodem subjecto, cum unus actus destruat formale objectum alterius, quando verò non sunt de eodem ut eodem, sicut hic contingit, non multo majorem dicunt repugnantiam, saltem in ordine ad divinam potentiam, quàm calor & frigus in summo. Dolebat ergo Christus summè de peccatis, gaudebat verò de Deo viso, & summo illo fructu, quem ex passione suâ hominum generi proventurum videbat.

V.

Gaudium & tristitia circa idem non possunt esse simul in eodem subjecto, cum unus actus destruat formale objectum alterius, quando verò non sunt de eodem ut eodem, sicut hic contingit, non multo majorem dicunt repugnantiam, saltem in ordine ad divinam potentiam.

VI.

Obje. Gaudium & tristitiam de diversis objectis possit esse simul in eadem animâ consistere.

Dices: Nisi sint de eodem objecto nullum videtur miraculum ut simul conjungantur, etiam in gradu intenso, sicut in amore & odio, assensu & dissensu contingit. Respondeo negando antecedens, & quoad gaudium beatificum non videtur difficultas, cum ex naturâ suâ constituat hominem in ultimo perfectionis statu, cui repugnat omnis tristitia, quare non potest eam secum in eadem animâ sine miraculo compati. Imò idem videtur de omni gaudio intenso, quod experientia constat impedire tristitiam de quovis alio objecto, saltem in gradu intenso, quod videtur tribui diverso modo tendendi utriusque, licet propriè contraria non sint.

VII.

Quo pacto de morte suâ & tormentis gaudebat & dolebat Christus.

Dices secundò: Etiam de eodem objecto habebat Christus summum gaudium & tristitiam, summè enim tristabatur de morte suâ & tormentis, de quibus tamen per visionem beatificam præsentatis summè gaudebat. Respondetur: Etiam si de morte suâ & tormentis dolerit simul & gavisus sit Christus, non tamen eodem modo; deus ergo dolebat ut erant mala naturæ, gaudebat verò ut erant media ad hominum salutem conducentia, quam maximè desiderabat Christus. Deinde Pater Suarez ait non necessariò gaudere beatos de objecto quovis secundario, quod vident in Deo, quamvis necessariò gaudeant de Deo, sicut licet necessariò amant Deum, non tamen necessariò amant proximum, & reliqua omnia, quæ in Deo intuentur.

SECTIO SECUNDA.

Alia nonnulla inquiruntur circa voluntatem Christi.

I.

Quoad actum efficacem certum est humanam & divinam Christi voluntatem maximè inter se fuisse semper concordet.

QUÆRES: Utrum humana Christi voluntas & divina semper fuerint inter se conformes, vel aliquando contrariæ. Quoad actum efficacem, communis est & certa omnium sententia semper fuisse inter se conformes, unde de se ait Christus: *Non quero voluntatem meam, sed ejus qui misit me*, & de eodem Christo dicitur Psalmo 36. *In capite libri scriptum est de me, ut faciam voluntatem tuam, Deus meus volui.*

II.

Quid sentiendum de actibus inefficacibus humana voluntatis.

Quoad actum inefficacem difficultas aliqua est ex eo quòd Christus in horto mortem aliquo modo per humanam voluntatem fugiebat, quam tamen divina voluntas efficaciter volebat ut subiret. Quoad hoc dico primò: Licet Christus aliquo modo mortem fugerit, non fuisse tamen ipsius voluntatem contrariam divinæ, nec enim voluntati absolutæ mortis subeundæ opponitur voluntas conditionata eandem vitandi, ita Cardinalis de Lugo disp. 15. de Incarnatione n. 17.

ubi hoc modo explicat hunc actum inefficacem Christi vitandi mortem, volo fugere mortem si Deus cum indifferentiâ exoratus annuere voluerit.

Secundò tamen dico: Etiam si quoad objectum materiale, aliquid volebat vel nolebat inefficaciter humana Christi voluntas, quod divina efficaciter volebat, ut constat ex illis verbis à Christo prolatis: *Non sicut ego volo, sed sicut tu*, simpliciter tamen etiam in hoc duæ illæ voluntates erant conformes: ita Suarez disp. 38. sect. 4. & communis Theologorum.

Ratio est: Quia actus ille, quo refugiebat Christus mortem inefficaciter ut malam naturæ, erat bonus & honestus, quem humana Christi voluntas non ex inconsideratione, & indeliberatè, sed cum plenâ deliberatione eliciebat, imò divina voluntas volebat ut humana actum illum eliceret, ergo non magis videtur ob hunc actum difformis humana voluntas divinæ, quàm divina sibi. Confirmatur: Per hunc actum humana voluntas implebat divinam, ergo non erat illi quoad eum difformis, imò non est necessarium dicere fugisse mortem humanam Christi voluntatem inefficaci illo actu ut præceptam, sed merè secundum se, ut ostenderet infirmitatem naturæ humanæ, qui actus cum esset bonus, & cum plenâ deliberatione elicitus, nullo modo displicebat Deo, nec retardabat à morte, prout erat præcepta, summâ promptitudine subeundâ.

Ultimò quæritur: An humana Christi voluntas semper fuerit impleta, & quæsitio est de voluntate efficaci, nam inefficacem non semper impletam fuisse jam ostensum est. Ad hoc dicimus: Quicquid humana Christi voluntas absolutè & efficaciter voluit, semper fuisse perfectum. Ratio est primò: Christus enim nihil nisi prudentissimè voluit, & quod efficere se posse noverat, ergo illud solum efficaciter voluit, quod potuit ad effectum perducere. Deinde hoc idem ostenditur ex summâ potestate Christo ut homini collatâ, quam illius dignitas & perfectio exigebat. Tertio: Quia planè frustratè & otiosè quis aliquid efficaciter vel per se, vel per alios attentaret, quod novit non efficiendum, imò videtur hoc omnino impossibile. Quartò: Christus siquidem novit quicquid Deus in omnibus vult voluntate beneplaciti, ergo si aliquid vellet efficaciter quod non esset habiturum effectum, vellet aliquid efficaciter, quod sciret esse contrarium voluntati divinæ, quod licet beatis fortè quoad aliqua saltem objecta & decreta, quæ non noverant, non repugnet, cum Angeli sancti fuerint sibi in rebus bonis contrarii, Christo tamen, qui illa novit, repugnat. Unde Sanctus Augustinus in quæstionibus veteris & novi testamenti: *Impossibile est, inquit, ut Salvatoris voluntas non impleatur, nec debet velle, quod scit fieri non debere.*

Objei hic solet locus ille Marci 7. ubi de Christo dicitur: *Domum ingressus voluit latere, & non potuit*, ergo aliquid volebat Christus per humanam voluntatem efficaciter, quod non fuit impletum. Respondeo, illam voluntatem non fuisse simpliciter efficacem, sed solum secundum quid, nempe volebat Christus quantum erat ex se latere, non tamen omnino absolutè, cum sciret nunquam se illud assecuturum.

Urgebis: Agatho Papa in Epistolâ decretali relatâ in sextâ Synodo, ex his Scripturæ sacre locis probat duas fuisse in Christo voluntates, quod scilicet aliquid voluerit, quod efficere non potuerit,

III.

Quamvis quoad objectum materiale aliquid volebat humana Christi voluntas, quod divina volebat, non tamen etiam displicebat.

IV.

Actus ille, quo Christus mortem refugiebat ut malam naturæ, erat honestus.

V.

Primo locum humana Christi voluntas efficaciter semper fuerit impleta.

VI.

Quamvis intelligatur sit locus ille Marci 7. Voluit latere, & non potuit.

VII.

Obje. Agatho Papa dicit, esse videtur voluntatem